

CONSTATĂRI ÎN SOLUȘII

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

www.ince.md
info@ince.md

Tel.: (+373 22) 50-11-00
MD-2064, Republica Moldova
Chișinău, str. Ion Creangă 45

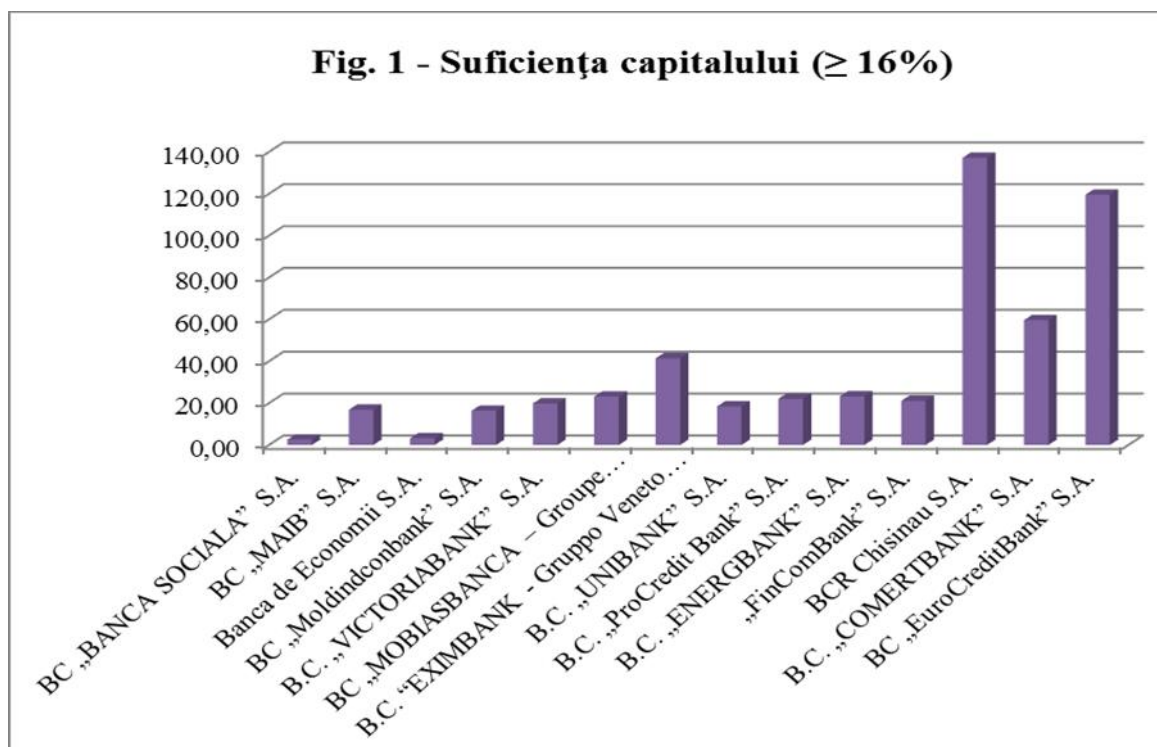
CONSECINȚELE GUVERNANȚEI CORPORATIVE DEFICIENTE ASUPRA SISTEMULUI BANCAR AUTOHTON

Dr. Dorina CLICHICI

Preocuparea majoră a sectorului bancar rămâne a fi guvernarea corporativă, cu deficiențe semnificative în cadrul legal și de reglementare, ce poate afecta stabilitatea financiară sistemică. Riscurile la adresa stabilității financiare sunt semnificative din cauza capacității limitate a autorităților de a acționa.

Nivelul de capitalizare a scăzut drastic

Indicatorii financiari ai sistemului bancar la nivel agregat la 31.12.2014 atestă faptul că nivelul de capitalizare al acestuia a scăzut pentru prima dată sub limita minimă reglementată (13,21%). Aceasta s-a întâmplat ca urmare a înrăutățirii situației financiare a Banca de Economii S.A. și a BC „BANCA SOCIALĂ” S.A. și a deficiențelor grave ale guvernării corporative existente în cadrul acestor bănci. Nivelul de capitalizare a scăzut drastic la BC „BANCA SOCIALĂ” S.A. până la 2,5%, urmat de Banca de Economii S.A. cu un nivel de 3,2% (fig. 1).

Sursa: elaborat în baza datelor BNM, www.bnm.md

În septembrie 2014 Banca de Economii S.A. a fuzionat cu B.C. „UNIBANK” S.A. devenind cea mai mare structur financiar privat din Moldova. Îns , ca urmare a guvernării financiare deficiente și a tranzacțiilor dubioase de amploare, banca a înregistrat o diminuare drastică a nivelului de capitalizare și a lichidităților la sfârșitul anului 2014. Ca urmare a deciziei Curții Supreme de Justiție din 27.11.2014 cu privire la anularea hotărârii adunării generale privind emisiile suplimentare de acțiuni, Banca de Economii a revenit în proprietatea statului. Iar prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) nr. 248 din 27.11.2014 a fost instituită administrare specială asupra Băncii de Economii S.A. BNM urmează să verifice activitatea Băncii de Economii din ultimul an, de când a fost diminuată cota statului, precum și verificarea modului în care au fost acordate mai multe plasamente și credite interbancare reciproce în sume mari între Banca de Economii și Banca Socială. BNM a decis să instituie administrarea specială și la Banca Socială, având în vedere relația directă și strânsă pe care a avut-o această instituție bancară cu Banca de Economii.

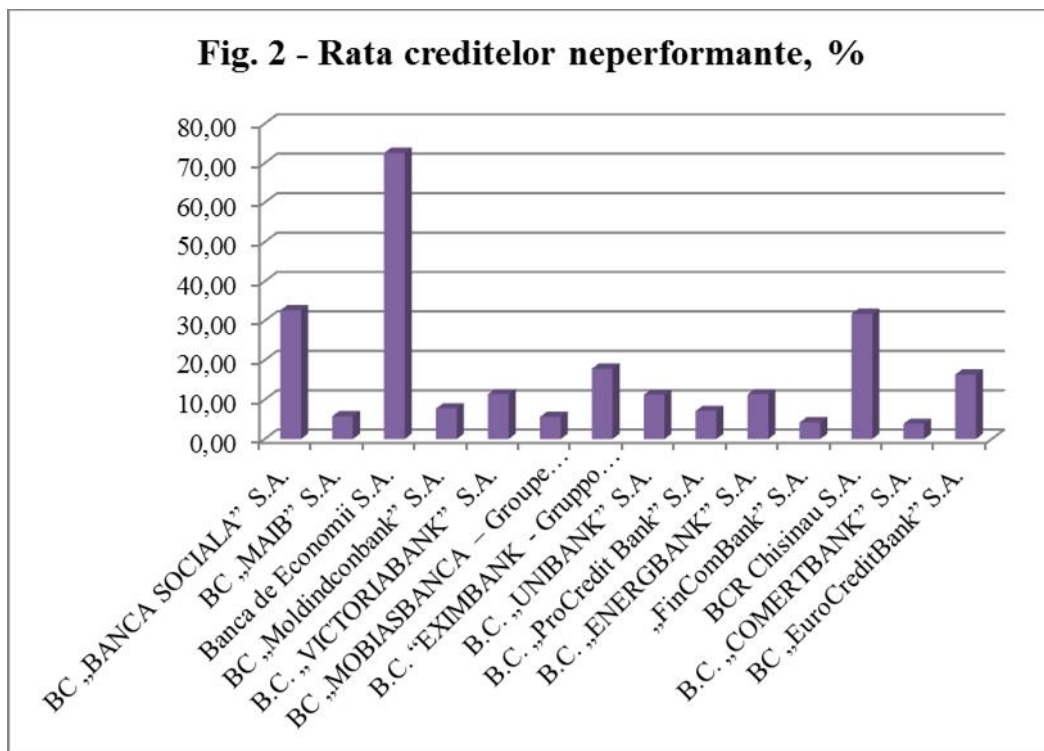
Conform datelor Fondului Monetar Internațional, BNM a oferit Băncii de Economii și Băncii Sociale, un ajutor în valoare de peste 3 mlrd MDL, ceea ce înseamnă cca 3,5% din Produsul Intern Brut al țării (PIB). Cele două bănci vor putea onora astfel depozitele persoanelor fizice și a entităților publice în valoare de până la 500 mii MDL. De la sfârșitul lunii octombrie, Banca Națională a vândut \$ 324 mln din rezervele valutare, 2/3 fiind în perioada administrării speciale la Banca de Economii și Banca Socială, intervenție care a influențat negativ evoluția cursului leului moldovenesc și respectiv a provocat o creștere a inflației.

Se menține rata înaltă a creditelor neperformante

De asemenea, riscuri ce pot afecta stabilitatea financiară sunt generate de rata înaltă a creditelor neperformante, precum și de nivelul scăzut al lichidității în câteva bănci comerciale.

Cea mai gravă situație la capitolul *creditelor neperformante* se atestă la Banca de Economii S.A. care are în portofoliul său peste 72% credite neperformante.

Ea este urmată de BC „BANCA SOCIALĂ” S.A. – 32%, BCR Chisinau S.A. - 31%, B.C. „EXIMBANK - Gruppo Veneto Banca” S.A. – 17%, , BC „EuroCreditBank” S.A. - 16% (fig. 2):

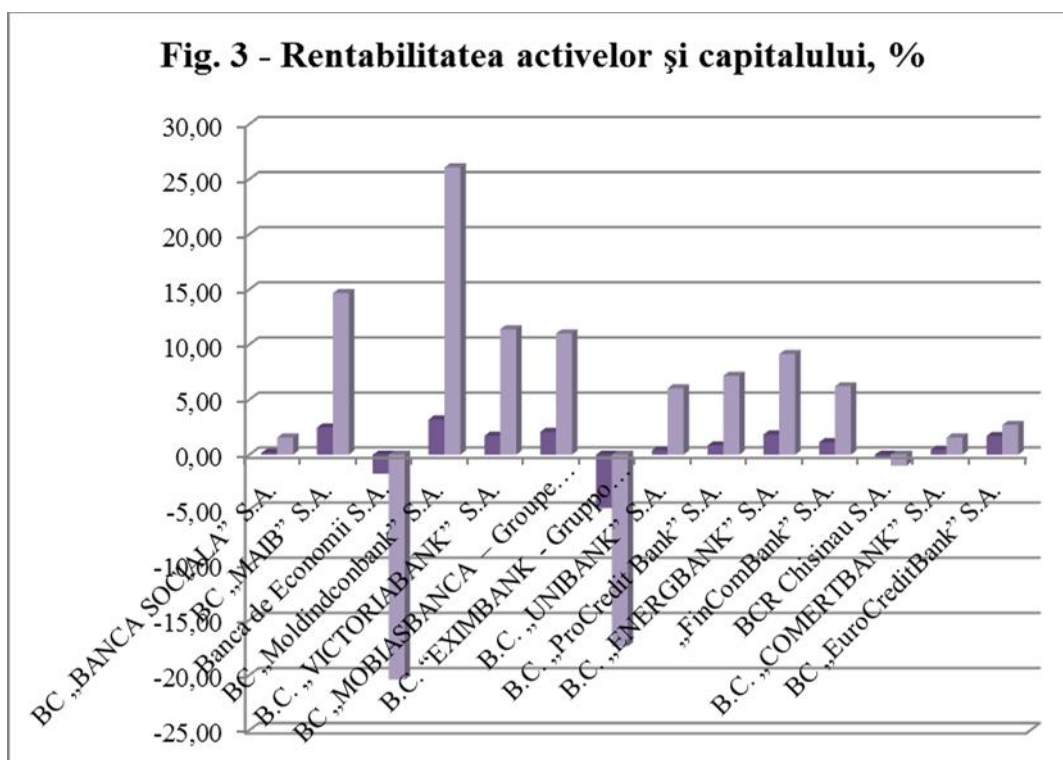

Sursa: elaborat în baza datelor BNM, www.bnm.md

Sistemul bancar autohton este în continuare profitabil și lichid la nivel agregat

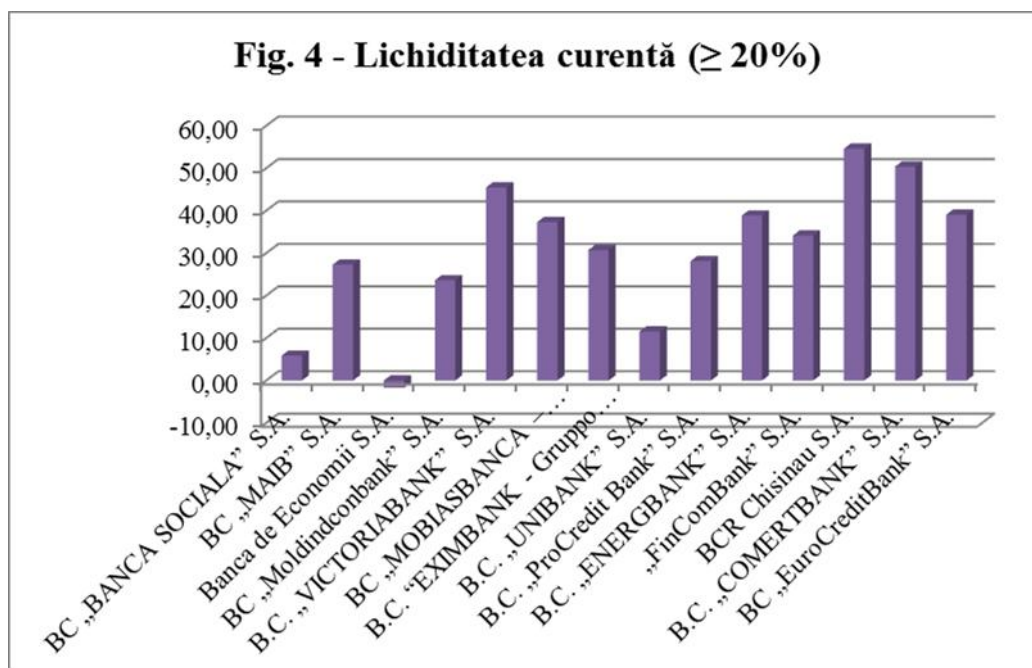
Totuși, necînd la situația destul de complicată privind capitalizarea și calitatea portofoliilor de credite ale celor două bănci (Banca de Economii S.A. și BC „BANCA SOCIALĂ” S.A.), sistemul bancar autohton este în continuare profitabil și lichid la nivel agregat. Iar lichiditatea băncilor comerciale poate servi în calitate de garanție principală pentru deponenții actuali și potențiali ai sistemului bancar, mai ales în lumina faptului că situația financiară a celorlalte bănci comerciale este stabilă.

Rentabilitatea atât a capitalului cît și a activelor a scăzut în cazul a trei bănci: Banca de Economii S.A., B.C. “EXIMBANK - Gruppo Veneto Banca” S.A., și BCR Chisinau S.A. (fig. 4). Evoluțiile negative înregistrate în cadrul “EXIMBANK - Gruppo Veneto Banca” au fost determinate de procesul intens de curățare a portofoliului de credite inițiat de bancă încă în anul 2013 – o cerință impusă de Banca-mam Veneto Banca supusă supravegherii din partea Băncii Centrale Europene. Prin identificarea de către bancă a tuturor creditelor pe care a trebuit să le recupereze, inclusiv prin acțiuni juridice, și prin trecerea la pierdere a creditelor neperformante s-a urmărit scopul de a proteja interesele acționarilor și a asigura o transparență maximă a băncii față de clienți. Prin aceste acțiuni banca a urmărit obiectivul să asigure o calitate înaltă a portofoliului de credite și să se axeze pe dezvoltare. Din cauza prognozelor de pierdere pentru anul 2014, acționarul unic Veneto Banca a efectuat în februarie 2014 o majorare de capital în sumă de 14,5 mil. euro.

Sursa: elaborat în baza datelor BNM, www.bnm.md

Conform datelor BNM, sistemul bancar este unul lichid la nivel agregat (21,63%), încadrîndu-se în limitele indicatorilor de lichiditate (20%). Excepție constituie BC „BANCA SOCIALĂ” S.A. cu o lichiditate curentă de doar 5,85%, Banca de Economii S.A. cu doar -1,71%, și B.C. „UNIBANK” S.A. – 11,54 % (fig. 4).

Sursa: elaborat în baza datelor BNM, www.bnm.md

Problemele existente în cadrul sectorului bancar

1. Deficiențele guvernantei corporative rămân a fi cel mai mare risc pentru stabilitatea financiară sistemică (structuri netransparente ale acționarilor și problema dezvoltării beneficiarilor finali de acțiuni, calitatea deficientă a consiliilor de administrație)
2. Abilitatea BNM de a pune în aplicare prevederile legale a fost serios afectată de o serie de provocări ce țin de sistemul judiciar.
3. Cadrul de gestionare a crizelor este slab. Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară (CNSF), creat în 2010, îi lipsește o viziune de perspectivă și focusarea pe o anumită problemă. Nu există planificare strategică și testare a proceselor.
4. Indicatorii de performanță relativ benigni ai sistemului bancar deghizează situația de facto în unele bănci.